Dharavi

11 Mentions

Date Range : 07 May, 2025 - 07 May, 2025

Overview

Total Mention

Print Article	11

Total Reach

Print Reach	11.01M

S.No	News_Paper	Date	Keyword	Title	Medium	Reach
1	The Times of India	May 07, 2025	Dharavi	Jan 1, 2000, set as cut-off date for Dharavi redevpt project rehab	PRINT	3.52M
2	Free Press Journal	May 07, 2025	Dharavi	Dharavi masterplan majorly focuses on 'live-work' model	PRINT	251.68K
3	Mid Day	May 07, 2025	Dharavi	Rapped in unity	PRINT	1.5M
4	Maharashtra Times	May 07, 2025	Dharavi	Business opportunities at home	PRINT	1.3M
5	Sakal	May 07, 2025	Dharavi	Not a single brick will be allowed to be built in Dharavi	PRINT	352.42K
6	Saamana	May 07, 2025	Dharavi	Adani's palace will not be allowed to stand in Dharavi!	PRINT	910K
7	Saamana	May 07, 2025	Dharavi	Mithagar's land to private builders	PRINT	910K
8	Lokmat	May 07, 2025	Dharavi	Industry at the bottom and first floor in the redevelopment of Dharavi	PRINT	604.7K
9	Navshakti	May 07, 2025	Dharavi	The taste of Farsan in Dharavi is very good	PRINT	419.55K
10	Gujarat Samachar	May 07, 2025	Dharavi	All stations of Metro-3 will be provided with BEST connectivity	PRINT	1.05M
11	Dophar Ka Samana	May 07, 2025	Dharavi	Small traders of Dharavi shouted that they will not let any industry go out	PRINT	198.08K

The Times of India • Mumbai • 07 May, 2025

Jan 1, 2000, set as cut-off date for Dharavi redevpt project rehab

Page no	Language	Article Dimension	Supplement	Position	AVE	Circulation
5	English	93	N/A	Middle Right	524541	3.52M

Jan 1, 2000, set as cut-off date for Dharavi redevpt project rehab

Clara.Lewis@timesofindia.com

Mumbai: The cut-off date for industrial and commercial structures in Dharavi eligible for rehabilitation is Jan 1, 2000, according to sources in the Dharavi Redevelopment Project (DRP).

The clarification comes in the wake of demands from the Dharavi Businessmen Welfare Association not to impose any cut-off date. The association also demanded 500 sq feet residential tenements.

"The main goal of the project is to provide housing for every Dharavikar. As per tender guidelines, the cut-off date for residential tenements is November 15, 2022. The survey is nearing completion, and once done, DRP will determine the eligibility of residential, commercial, and industrial units," said DRP sources.

On Sunday, the association held a meeting in Dharavi, demanding that all types of structures be made eligible for rehabilitation, with the first and second-floor tenements, including commercial and industrial units, being granted full area without any construction charges. They also demanded that the sectors where commercial or industrial units exist today be declared as commercial zones with heights up to 16 feet. Sources said that as per tender conditions, all eligible commercial establishments will get 225 sq feet for free. "Any space above that will have to be paid for at construction cost on a telescopic reduction basis," said sources, adding the govt will decide on commercial zones.

Free Press Journal • Mumbai • 07 May, 2025

Dharavi masterplan majorly focuses on 'live-work' model

Page no	Language	Article Dimension	Supplement	Position	AVE	Circulation
7	English	178	N/A	Bottom Right	141496	251.68K

Dharavi masterplan majorly focuses on 'live-work' model

FPJ News Service
MUMBAI

Preserving Dharavi's unique 'live and work' culture is at the heart of the ongoing redevelopment masterplan, sources familiar with the planning process said.

"Through master planning, it has been ensured that live-work relationship of people with their industries/commerce shall be retained. Podium structures are being planned in a manner that they are structurally strong and stable enough to support heavy industrial machines, so that industries can run on the ground and first floors, while people can live on the higher floors in the same building," a source said, adding that efforts are being made to make life as convenient as possible for Dharavikars.

However, for lack of survey, the future prospects of certain industries and residences in areas like Kumbharwada and recyclers have been determined basis inputs available on estimated basis. "Whether they would eventually be covered in the current redevelopment scheme will be decided by the Government of Maharashtra."

Rehabilitation remains the clear priority as Dharavikars will have hygienic liveable places, another source said. "This is a redevelopment and rehabilitation project. Rehabilitation and public infrastructure at large come first. Anything that needs to be done for rehabilitation will be done in the first seven years," he pointed out.

Assumptions for rehabilitation of rehab-renewal tenements within Dharavi notified area based on assessment of ongoing survey

Sources in the know of the masterplan described it as an iterative and evolving process, aimed at creating a logical and scientifically sound blueprint for the future of Dharavi.

"The purpose of the masterplan is to ensure that every decision made for rehabilitation is backed by science and logic to make residents' lives easier, smoother and safer. Any suggestion to make it better is always welcome," the source added.

The redevelopment vision also stresses creating an integrated urban environment with accessible and well-distributed open spaces. A multi-modal transit hub is planned to connect metro services, railways, buses, feeder services, and non-motorised transport infrastructure. "The transit hub will be embedded within mixed-use developments and civic spaces, creating a vibrant node for residents and visitors alike," the sources said.

The assumptions for rehab-renewal tenements, including commercial/industrial units used in the planning, are based on a preliminary assessment of the ongoing survey, which is nearing completion. The larger goal is to create a more resilient, sustainable, and equitable Dharavi for the future.

Mid Day • Mumbai • 07 May, 2025

Rapped in unity

Page no	Language	Article Dimension	Supplement	Position	AVE	Circulation
4	English	54	N/A	Bottom Left	123974	1.5M

Rapped in unity

Less than a month after American rap icon Nas stepped into The Dharavi Dream Project's studio, the creative space in Dharavi has already seen another first. Last Sunday, rappers from Marol and Dharavi, two hotspots of hip-hop culture in Mumbai, converged at the studio for a collaboration. "Overall, it was an explosion of hip-hop. We explored everything from beat production to a rap cypher where rappers took turns to showcase their talent. Mumbai's summer didn't cut us any slack but nearly 400 artistes, some as young as five years old, gave it a tough fight," revealed Tasheer Khan (inset), founder of Marol-based rap group Fifty Nine Assembly.

A moment from the rap cypher. PIC COURTESY/TASHEER KHAN

Maharashtra Times • Mumbai • 07 May, 2025

Business opportunities at home

Page no	Language	Article Dimension	Supplement	Position	AVE	Circulation
7	Marathi	654	N/A	Middle Left	1488819	1.3M

'राहत्या ठिकाणीच उद्योगाची संधी'

म. टा. विशेष प्रतिनिधी, मुंबई

धारावी पुनर्वसनासाठी सूत्र

धारावी पुनर्विकास प्रकल्पात (डीआरपी) पुनर्वसन होणाऱ्या भागांमध्येच स्थानिकांच्या उद्योगांना पुरेपूर स्थान दिले जाणार आहे. धारावीच्या मास्टरप्लॅनमध्ये अधिसूचित क्षेत्रातील (डीएनए क्षेत्र) घरे, व्यावसायिक, औद्योगिक जागांच्या पुनर्वसनासाठी 'जिथे राहतो, तिथे काम' हे सूत्र विचारात घेतले आहे. त्यामुळे धारावीतील उद्योग, व्यवसायांवर अवलंबून असलेल्या रहिवाशांना अन्यत्र जावे लागणार नसल्याचा दावा केला जात आहे.

धारावी पुनर्विकास प्रकल्पाच्या (डीआरपी) मास्टरप्लॅनमध्ये रहिवाशांच्या उद्योग, व्यवसायांशी असलेल्या पूर्वापार नात्यांचा विचार करण्यात आला आहे. मोठ्या उद्योगातील यंत्रे आणि इतर पायाभूत सुविधांना पूरक असणाऱ्या भक्कम पोडियम इमारती बांधल्या जाणार आहेत. त्यामुळे तळमजल्यावर उद्योग, पहिल्या मजल्यावर चालण्यायोग्य जागा आणि त्याच इमारतीत अन्य मजल्यांवर घरे अशी रचना असेल. धारावीत ज्या ठिकाणी राहतो, त्याच ठिकाणी रोजगार-व्यवसाय अशी रचना आहे.

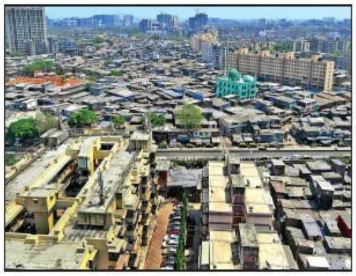

हेच सूत्र कायम राखत योजना आखण्यात आल्याचे नियोजन प्रक्रियेशी संबंधित सूत्रांचे म्हणणे आहे. पुनर्वसनाबाबत आवश्यक असणाऱ्या गोष्टी पुढील सात वर्षांत पूर्णत्वास नेण्यात येतील.

मास्टरप्लॅनमध्ये रहिवाशांचे जीवन अधिकाधिक सुलभ होण्यावर भर दिला आहे. मात्र, अद्याप सर्वेक्षण पूर्ण नाही. त्यामुळे भविष्यातील शक्यतेचा विचार करून, कुंभारवाडा आणि पुनर्वापराशी निगडित व्यवसायांमधील उद्योग, निवासी व्यवस्था यासंदर्भात ही योजना ठरविण्यात आली आहे. त्याचवेळेस हे क्षेत्र पुनर्विकास योजनेअंतर्गत आणण्याचा निर्णय राज्य सरकारकडून घेतला जाईल, असे स्पष्ट करण्यात आले आहे.

धारावीतील रहिवाशांचे जीवन सोपे, सुरक्षित होण्यावर मास्टरप्लॅनमध्ये भर देण्यात आला आहे. ही प्रक्रिया सातत्याने चालणारी असून योजनेतील सुधारणांसाठी सूचना विचारात घेण्यात येतील, असेही सूत्रांनी नमूद केले.

Sakal • Mumbai • 07 May, 2025

Not a single brick will be allowed to be built in Dharavi

Page no	Language	Article Dimension	Supplement	Position	AVE	Circulation
2	Marathi	205	N/A	Middle Right	135154	352.42K

धारावीत एकही वीट रचू देणार नाही

अनिल देसाई यांचा इशारा; बिझनेसमन वेल्फेअर संघटनेतर्फे जनसभा

धारावी, ता. ६ (बातमीदार) : जोपर्यंत धारावीवासीयांना त्यांच्या हक्काचे काहीच मिळत नाही तोपर्यंत अदाणी कंपनीचा एकही महाल धारावीत उभा राहू देणार नाही, एकही वीट रचू देणार नसल्याचा इशारा ठाकरे गटाचे नेते आणि खासदार अनिल देसाई यांनी रविवारी झालेल्या जनसभेत दिला. माहीम रेल्वेस्थानक पूर्वेस माहीम फाटक येथे विशाल जनसभा धारावी बिझनेसमन वेल्फेअर असोसिएशनतर्फे आयोजित केली होती. त्या वेळी बोलताना देसाई यांनी सरकारला इशारा दिला आहे.

धारावीमधील प्रत्येक पात्र-अपात्र झोपडी, दुकाने, गाळे आणि उद्योगांच्या जागा या सर्वांना ५०० चौरस फुटापेक्षा जास्त जागा मिळाली पाहिजे. यासाठी धारावी बचाव आंदोलनातर्फे गेल्या वर्षभरापासून जनजागृती सभा घेत आहे. धारावी बचाव आंदोलन संघटनेला धारावी बिझनेसमन वेल्फेअर असोसिएशन या संघटनेने पाठिंबा दर्शवला आहे. यामुळे धारावी बचाव आंदोलनास पाठबळ मिळाल्याचा विश्वास व्यक्त करण्यात आला.

खासदार अनिल देसाई म्हणाले, की गोरगरिबांच्या स्वप्नांचा चुराडा करून मनमानी करून अदाणी कंपनी धारावीत महाल उभा करणार असेल; मात्र जोपर्यंत आमच्या हक्काचे आणि अधिकाराचे जे आहे ते मिळत नाही, तोपर्यंत एकही महाल या धारावीत उभा राहू दिला जाणार नाही.

या वेळी काँग्रेस, शरद पवार गट, आम आदमी पक्ष, भाकप, माकप, शेकाप आणि इतर डावे पक्षाचे कार्यकर्ते हजर होते. या वेळी काँग्रेसच्या आमदार ज्योती गायकवाड, धारावी बिझनेसमन वेल्फेअर असोसिएशनचे अध्यक्ष मंगरूरशेठ, अन्सारभाई, राजू कोरडे आदी उपस्थित होते.

धारावी : जनसभेत खासदार वर्षा गायकवाड यांनी सरकारवर जोरदार टीका केली.

वर्षा गायकवाड यांचे थेट आव्हान

राज्य सरकार, अदाणी कंपनी धारावीवासीयांना डम्पिंग ग्राउंडवर फेकून देण्यास निघाली आहे; मात्र आम्ही येथे जाणार नाही. तुम्ही तुमचे मॉल या कचराभूमीवर उभा करा, असे थेट आव्हान मुंबई काँग्रेस अध्यक्ष खासदार वर्षा गायकवाड यांनी अदाणी कंपनी आणि राज्य सरकारला दिले आहे.

जमिनीचा ताबा सोडणार नाही

धारावीमधील जमिनीचा सरकारी दर हा एका गुंठ्यास एक कोटी रुपये आहे. तर एका एकराचे ४० कोटी होतात आणि ५४० एकराचे किती होतात, याचा हिशेब तुम्ही करा. एवढी महाग जमीन अदाणीला विकास करण्यासाठी मिळते. तरीसुद्धा राज्य सरकार अदाणी कंपनी ५०० चौरस फुटाची जागा घर, दुकाने, गाळा यासाठी द्यायला तयार नाही; मात्र जोपर्यंत आम्हाला ५०० चौरस फुटापेक्षा जास्त जागा प्रत्येकाला मिळत नाही तोपर्यंत आम्ही धारावीच्या जमिनीचा ताबा सोडणार नाही, असा इशारा बाबूराव माने यांनी या वेळी दिला.

Saamana • Mumbai • 07 May, 2025

Adani's palace will not be allowed to stand in Dharavi!

Page no	Language	Article Dimension	Supplement	Position	AVE	Circulation
2	Marathi	1020	N/A	Middle Center	605702	910K

अदानीचा महाल धारावीत उभा राहू देणार नाही!

शिवसेना नेते अनिल देसाई यांचा इशारा

मुंबई, दि. ६ (प्रतिनिधी) – जोपर्यंत धारावीवासीयांना त्यांच्या हक्काचे सर्व काही मिळत नाही तोपर्यंत अदानी कंपनीचा एकही महाल धारावीत उभा राहू देणार नाही, एकही वीट रचू देणार नाही, असा कडक इशारा शिवसेना नेते खासदार अनिल देसाई यांनी दिला.

माहीम रेल्वे स्थानक पूर्वेस माहीम फाटक येथे धारावी बिजनेसमेन्स वेल्फेअर असोसिएशनच्या वतीने विशाल जनसभा आयोजित केली होती, त्यावेळी अनिल देसाई बोलत होते. धारावीमधील प्रत्येक पात्र-अपात्र झोपडी, दुकाने, गाळे आणि उद्योगांच्या जागा या सर्वांना ५०० चौरस फुटांपेक्षा जास्त जागा धारावीतच मिळाली पाहिजे. यासाठी धारावी बचाव आंदोलन ही गेल्या वर्षभरापासून धारावीमध्ये जनजागृती सभा घेत आहे. धारावी बचाव आंदोलनाला धारावी बिजनेसमेन्स वेल्फेअर असोसिएशन या संघटनेचे पाठिंबा दिला आहे. यामुळे धारावी बचाव आंदोलनास मोठे बळ मिळाले आहे.

यावेळी काँग्रेस आमदार ज्योती गायकवाड, धारावी बिजनेसमेन्स वेल्फेअर असोसिएशनचे अध्यक्ष मंगरुरशेठ, माजी अध्यक्ष अन्सारभाई, समितीचे समन्वयक ॲड. राजू कोरडे, स्थानिक रहिवासी तसेच काँग्रेस, राष्ट्रवादी काँग्रेस, आम आदमी पक्ष, भाकप, माकप, शेकाप आणि इतर डावे पक्ष यांचे पदाधिकारी उपस्थित होते.

धारावीच्या जमिनीचा ताबा सोडणार नाही

धारावीमधील जमिनीचा सरकारी दर हा एका गुंठ्यास एक कोटी रुपये आहे, तर एका एकराचे ४० कोटी होतात. आणि ५४० एकराचे किती होतात याचा हिशेब तुम्ही करा. एवढी महागडी जमीन अदानींना मिळते विकास करण्यासाठी. तरीसुद्धा राज्य सरकार, अदानी कंपनी ५०० चौरस फुटांची जागा घर, दुकाने,गाळा यासाठी द्यायला तयार नाही. मात्र, जोपर्यंत आम्हाला ५०० चौरस फुटांपेक्षा जास्त जागा प्रत्येकाला मिळत नाही तोपर्यंत आम्ही धारावीच्या जमिनीचा ताबा सोडणार नाही, असा इशारा माजी आमदार बाबूराव माने यांनी दिला.

डंपिंग ग्राऊंडवर तुमचे मॉल उभारा!

राज्य सरकार, अदानी कंपनी धारावीवासीयांना डंपिंग ग्राउंडवर उचलून फेकून लावण्यास निघाली आहे. आम्ही का म्हणून देवनार, मुलुंडच्या कचराभूमी-डंपिंग ग्राउंडवर जायचे? आम्ही जाणार नाही या डंपिंग ग्राउंडवर. तुम्ही तुमचे मॉल या कचराभूमीवर उभारा, असे आव्हान मुंबई काँग्रेस अध्यक्ष खासदार वर्षा गायकवाड यांनी अदानी कंपनी आणि राज्य सरकारला दिले.

Saamana • Mumbai • 07 May, 2025

Mithagar's land to private builders

Page no	Language	Article Dimension	Supplement	Position	AVE	Circulation
5	Marathi	312	N/A	Middle Center	185227	910K

मिठागरांच्या जमिनी खासगी बिल्डरांना आंदण

कोर्टाने मागितले याचिकेवर स्पष्टीकरण

मुंबई, दि. ६ (प्रतिनिधी) – धारावी पुनर्वसनाच्या नावाखाली अदानी कंपनीला मिठागरांच्या जमिनी आंदण दिल्या जात आहेत. याप्रकरणी हायकोर्टात दाखल करण्यात आलेल्या याचिकेवर स्पष्टीकरण द्या असे न्यायालयाने आज याचिकाकर्त्याला सांगितले.

केंद्र सरकारने मिठागरांच्या जमिनी राज्य सरकारकडे हस्तांतरित केल्या आणि या जमिनींवर अदानीच्या कंपनीला अपात्र धारावीकरांचे पुनर्वसन करण्यास मुभा दिली. मात्र, निव्वळ खासगी विकासकांच्या फायद्यासाठी सरकार मिठागरांच्या जमिनीवर अतिक्रमण करून पर्यावरणाचे नुकसान करत आहेत, अशी जनहित याचिका मुलुंड येथील ॲड. सागर देवरे यांनी दाखल केली आहे. या याचिकेवर आज मंगळवारी मुख्य न्यायमूर्ती आलोक आराधे आणि न्यायमूर्ती मकरंद कर्णिक यांच्या खंडपीठासमोर सुनावणी घेण्यात आली.

Lokmat • Mumbai • 07 May, 2025

Industry at the bottom and first floor in the redevelopment of Dharavi

Page no	Language	Article Dimension	Supplement	Position	AVE	Circulation
5	Marathi	201	N/A	Middle Left	201367	604.7K

धारावीच्या पुनर्विकासात उद्योगांना तळ आणि पहिल्या माळ्यावर स्थान

लोकमत न्यूज नेटवर्क

मुंबई : धारावीचा पुनर्विकास करताना येथील रहिवाशांचा त्यांच्या उद्योग, व्यवसायाशी असलेला संबंध कायम राहील, अशा दृष्टीने आता या प्रकल्पाचा मास्टर प्लान निश्चित करण्यात आला आहे. त्यानुसार मोठ्या औद्योगिक यंत्रांसाठी सक्षम आणि पायाभूत संरचनेच्या दृष्टिकोनातून मजबूत अशा पोडियम इमारतींची योजना आखली जात आहे. त्यामुळे तळ-मजला व पहिल्या मजल्यावर उद्योग उभारले जातील आणि वरील मजल्यांवर रहिवासी राहू शकतील, असे नियोजन करण्यात आले असून हा मास्टर प्लॅन लवकरच जाहीर होणार असल्याची माहिती सूत्रांनी दिली.

प्रकल्पाला धारावीतून विरोध वाढतच असताना विरोधकांकडून सातत्याने मास्टर प्लान जाहीर करण्यात यावा, अशी केली जात आहे. त्यातच आता मास्टर प्लानचे काम पूर्ण होत आले आहे. या प्रकल्पातंर्गत घरे, व्यावसायिक, औद्योगिक गाळ्यांचे पुनर्वसन करता यावे म्हणून सर्वेक्षण सुरू असून, सर्वेक्षणाच्या आधारावर पात्र आणि अपात्रता निश्चित करण्यात येणार आहे. सध्या सुरू असलेल्या पुनर्विकास मास्टर प्लानचे मुख्य उद्दिष्ट धारावीची संस्कृती संगत जीवनपद्धती जपणे हे आहे, असे सूत्रांनी सांगितले.

शासन ठरविणार

सर्वेक्षण पूर्ण नसल्यामुळे कुंभारवाडा व रीसायकलिंग क्षेत्रातील उद्योग आणि राहण्याच्या जागांची भविष्यातील शक्यता केवळ उपलब्ध अंदाजाच्या आधारे ठरवण्यात आली आहे. हे क्षेत्र पुनर्विकास योजनेच्या कक्षेत येईल की नाही, हे शासन ठरविणार आहे.

७ वर्षांत काय?

पुनर्वसन हा प्राधान्यक्रम आहे. पुनर्वसन आणि सार्वजनिक पायाभूत सुविधा यास प्रथम प्राधान्य आहे. पुनर्वसनासाठी जे काही आवश्यक आहे, ते पुढील सात वर्षांत पूर्ण केले जाईल.

मास्टर प्लानचा उद्देश

पुनर्वसनासाठी घेतलेला निर्णय विज्ञान आणि तर्काच्या आधारावर असेल. जेणेकरून रहिवाशांचे जीवन सुरक्षित होईल. या योजनेत सुधारणा करण्यासाठी कोणतीही सूचना स्वागतार्ह आहे.

पुनर्विकासात काय ?

मोकळ्या सार्वजनिक जागा.

मेट्रो सेवा, रेल्वे, बस, फीडर सेवा आणि नॉन-मोटारायज्ड वाहतुकीसाठी मल्टी-मोडल ट्रांझिट हबची योजना.

Navshakti • Mumbai • 07 May, 2025

The taste of Farsan in Dharavi is very good

Page no	Language	Article Dimension	Supplement	Position	AVE	Circulation
1, 5	Marathi	208	N/A	Bottom Left,Top Left	41803	419.55K

मुंबईसह जगभरात होते निर्यात

धारावीतील फरसाणाची चवच न्यारी

बाजारहाट

तेजस वाघमारे/मुंबई

आशिया खंडातील सर्वात मोठी झोपडपट्टी अशी ओळख असलेली धारावी उद्योगनगरी म्हणूनही ओळखली जाते. धारावीतील चर्मोद्योगाची ख्याती सर्वदूर पोहोचली आहे. अशीच ख्याती धारावीतील फरसाण उद्योगानेही मिळवली असून धारावीतील फरसाण लंडन, अमेरिका अशा विविध देशात निर्यात होते. मुंबईमध्येही धारावीतील फरसाणाला मोठी पसंती असल्याने या बाजारपेठेत दरवर्षी कोट्यवधी रुपयांची उलाढाल होत असते.

धारावीत दाटीवाटीने वसलेल्या झोपड्या नजरेस येत असल्या तरी येथील घराघरांमध्ये अनेक लहान-मोठे उद्योग चालतात. यावर हजारो कुटुंबे निर्भर आहेत. धारावीतील उद्योगांवर विशिष्ट भागातील समाजाचे वर्चस्व होते. धारावीतील उद्योगांमध्ये यापूर्वी उत्तर प्रदेश, बिहारमधील कामगार कमी पगारात उपलब्ध होत होते. या कामगारांनी या उद्योगांमध्ये आपला जम बसवला असून आता हळूहळू विशिष्ट उद्योगात असलेली एखाद्या राज्याची मक्तेदारी संपुष्टात आली आहे. धारावीतील बहुतांश उद्योगांवर उत्तर भारतीय आणि बिहारच्या नागरिकांनी आपल्या मेहनतीने वर्चस्व निर्माण केले आहे.

धारावीत फरसाण निर्मितीचे लहान-मोठे अनेक कारखाने आहेत. लहान कारखान्यांमध्ये ५, तर मोठ्या कारखान्यात १५हून अधिक लोक काम करतात. या ठिकाणी फरसाण, चकली, गाठिया, बटाटा वेफर्स, केळी वेफर्स, केलामरी, कचोरी, शेजवन चकली असे विविध पदार्थ तयार करण्यात येतात. काही वर्षांपूर्वी येथील फरसाण उत्पादक प्रामुख्याने

() संमिश्र पानावर

दरवर्षी कोट्यवधी रुपयांची उलाढाल

दर महिन्याला १०० कोटींहून अधिक उलाढाल धारावीतील फरसाण मार्केटमधून होते. धारावीतील फरसाण मुंबईसह जगभरात पाठविण्यात येते. या उद्योगामुळे अनेकांना रोजगार मिळाला आहे, असे श्री अण्णादुराई मनी मेघले फाऊंडेशनचे अध्यक्ष नम्बी राजा परय्यर यांनी सांगितले.

धारावीतील फरसाणाची चवच न्यारी

तमिळ होते. मात्र, आता या उद्योगात उत्तर भारतीयांनीही प्रवेश केला आहे. धारावीत उत्पादित होणारे फरसाण मुंबईभरात घरोघरी जाऊन विक्री करणारे फेरीवाले आणि सायकलद्वारे विक्री करणारे सुमारे २०० लोक आहेत. त्याचप्रमाणे ते मुंबईतील विविध दुकानांमध्येही विक्रीस पाठविण्यात येते.

Gujarat Samachar • Mumbai • 07 May, 2025

All stations of Metro-3 will be provided with BEST connectivity

Page no	Language	Article Dimension	Supplement	Position	AVE	Circulation
1	Gujarati	894	Hello Mumbai	Top Right	1073293	1.05M

૭૯ બસો દ્વારા ૨૮ રૂટ પર ફેરી

મેટ્રો-થ્રીના તમામ સ્ટેશનોને બેસ્ટની કનેક્ટિવિટી અપાશે

ધારાવીથી કફ પરેડ સુધીના વિસ્તારોને આવરી લેવાની યોજના

બેસ્ટે મેટ્રો ત્રણના બીકેસીથી કફ પરેડ રૂટના સ્ટેશનો સુધીની કનેક્ટિવિટી માટેની યોજના બનાવી છે.

સૂત્રો મુજબ ધારાવી અને કફ પરેડ વચ્ચેના ૨૮ જુદા-જુદા રૂટ પર ૭૯ બસો દ્વારા ફેરીનો પ્રસ્તાવ બેસ્ટે મૂક્યો છે. આ બસો ૧૭ મેટ્રો સ્ટેશનોને કનેક્ટ કરશે.

હાલમાં બેસ્ટ તેની બસોના લોકેશનને ગૂગલ મેપ સાથે કનેક્ટ કરવાની પણ તૈયારી કરી રહ્યું છે. એક અધિકારીએ જણાવ્યું હતું કે મેટ્રો લાઈન ત્રણના તમામ સ્ટેશનોથી લાસ્ટ માઈલ કનેક્ટિવિટી મળે તે માટે બસ ટ્રીપની યોજનાને બે તબક્કામાં વિભાજીત કરી છે. પ્રથમ તબક્કો ધારાવી-આચાર્ય અત્રે ચોક વચ્ચે હશે જ્યાં ૧૦ બસ રૂટ પર ૨૯ બસો વડે સર્વિસ અપાશે.

આ સેવાઓ રિંગ રૂટ તરીકે કાર્ય કરશે. બસો દ્વારા આવરી લેનારા વિસ્તારોમાં લોઅર પરેલ, નહેરુ સાયન્સ સેન્ટર, વરલી ડેરી, વરલી વિલેજ અને સી ફેસ, દાદર, મેયર બંગલો, માહિમ, સાયન અને ધારાવીનો સમાવેશ થાય છે.

બીજા તબક્કામાં બસો ૩૦ વિસ્તારોને આવરી લેશે. સૂત્રો પ્રમાણે દક્ષિણ મુંબઈમાં ૫૦ જેટલી બસો ૧૮ રૂટ પર ચલાવાશે. જેમાં નેવી નગર, એનસીપીએ, કોલાબા, વર્લ્ડટ્રેડસેન્ટર, મંત્રાલય, નરીમન પોઈન્ટ, ગેટવે ઓફ ઈન્ડિયા, બેલાર્ડપિયર, સીએસટી, જેજે હોસ્પિટલ, સેન્ડહર્સ્ટ રોડ, ગ્રાન્ટ રોડ, બાબુલનાથ, વાલ્કેશ્વર, તાડદેવ, હાજીઅલી, લોઅરપરેલ, મહાલક્ષ્મી અને અન્ય વિસ્તારોનો સમાવેશ થાય છે.

આ બસો મેટ્રો અને રેલવે સ્ટેશનો સહિત બિઝનેસ હબ, કમર્શિયલ કોમ્પ્લેક્સ અને રહેણાંક વિસ્તારોને જોડશે. બસના રૂટ મેટ્રો સ્ટેશનથી એકથી ચાર કિ.મી અંતર સુધીના વિસ્તારોમાં ફરશે.

Dophar Ka Samana • Mumbai • 07 May, 2025

Small traders of Dharavi shouted that they will not let any industry go out

Page no	Language	Article Dimension	Supplement	Position	AVE	Circulation
7	Hindi	225	N/A	Bottom Left	37166	198.08K

धारावी के छोटे व्यापारियों ने भरी हुंकार
एक भी उद्योग नहीं जाने देंगे बाहर

धारावी व्यापार कल्याण संघ ने दी चेतावनी

सामना संवाददाता / मुंबई

धारावी पुनर्विकास परियोजना के तहत यह स्पष्ट नहीं किया गया है कि धारावी में छोटे उद्योगों के लिए कहां स्थान उपलब्ध कराया जाएगा। उद्योगों को धारावी से बाहर निकालने की योजना बनाई गई है, लेकिन किसी भी उद्योग को धारावी से बाहर जाने की अनुमति नहीं दी जाएगी। धारावी व्यापार कल्याण संघ ने चेतावनी दी है कि धारावी में सभी छोटे-बड़े उद्योगों को धारावी में ही जगह दी जाए, अन्यथा धारावी में पुनर्विकास की एक भी ईंट नहीं लगने दी जाएगी।

उद्योगों के लिए जगह की मांग

सभी धारावी निवासियों का धारावी में ही पुनर्वास किया जाना चाहिए, धारावी निवासियों को ५०० वर्ग मीटर जगह उपलब्ध कराई जानी चाहिए। धारावी में ही १,००० वर्गफीट के मकान और उद्योगों के लिए जगह की मांग की गई। एसोसिएशन के पदाधिकारी समीर मंगरू ने बताया कि अडानी को चेतावनी दी गई है कि किसी भी हालत में उसे धारावी में नया बीकेसी बनाने की इजाजत नहीं दी जाएगी और उसे धारावी की जमीन हड़पने नहीं दी जाएगी।

धारावी में एक सार्वजनिक बैठक आयोजित की गई, जिसमें मांग की गई कि धारावी में एक लाख वर्ग फीट के मकान उपलब्ध कराए जाएं और उद्योगों को भी शामिल किया जाए। यद्यपि धारावी को एशिया की सबसे बड़ी झुग्गी बस्ती के रूप में जाना जाता है, वहीं दूसरी ओर धारावी को एक औद्योगिक शहर के रूप में भी जाना जाता है। धारावी कई लघु उद्योगों और व्यवसायों का घर है, जिनमें चमड़ा, कपड़ा, मिट्टी के बर्तन और अपशिष्ट पुनर्चक्रण शामिल हैं। धारावी में कुम्हारों का बड़ा क्षेत्र है और व्यावसायियों के लिए बड़ी जगह उपलब्ध है। यद्यपि धारावी पुनर्विकास का कार्य अब शुरू हो चुका है, लेकिन धारावी पुनर्विकास परियोजना (डीआरपी) ने अभी तक यह स्पष्ट नहीं किया है कि ये व्यवसाय वास्तव में कहां स्थापित किए जाएंगे। इससे व्यापारियों में असमंजस की स्थिति पैदा हो गई है। साथ ही इस बात की भी प्रबल संभावना है कि उद्योगों को धारावी से बाहर ले जाया जाएगा इसलिए धारावी के छोटे उद्यमी और व्यवसायी एकजुट हुए हैं और उन्होंने धारावी व्यापार कल्याण संघ के माध्यम से धारावी में ही उद्योगों के पुनर्वास की मांग उठाई है। एसोसिएशन ने इन तथा अन्य मांगों को उठाने के लिए धारावी के सनाउल्लाह कंपाउंड में एक सार्वजनिक बैठक आयोजित की। इस बैठक में सांसद वर्षा गायकवाड, सांसद अनिल देसाई, विधायक ज्योति गायकवाड, एडवोकेट राजू कोर्डे, बाबूराव माने और 'धारावी बचाव आंदोलन' के कई पदाधिकारी उपस्थित थे।

'धारावी बचाओ आंदोलन' ने आरोप लगाया कि अडानी समूह पात्रता और अयोग्यता के नाम पर अधिक से अधिक धारावी निवासियों को धारावी से बाहर निकालकर धारावी में एक नया बीकेसी बनाने की योजना बना रहा है।